Prava pacijenta – Pregled

Dobro informirani pacijenti koji znaju svoja prava mogu aktivno sudjelovati u predloženom tretmanu i izgraditi odnos pun povjerenja sa svojim liječnikom i medicinskim osobljem.

1. Pravo na informacije

Imate pravo biti jasno i primjereno informirani o svom zdravstvenom stanju, planiranim pregledima i tretmanima, očekivanim prednostima i eventualnim rizicima, prognozi i financijskim aspektima.

Prilikom ulaska u zdravstvenu ustanovu dobit ćete informacije o svojim pravima i obvezama te uvjetima boravka u papirnatom ili elektroničkom obliku.

2. Slobodni i informirani pristanak

Ako ste sposobni sami rasuđivati (ako možete procijeniti situaciju i donijeti logične odluke), liječenje se smije provesti samo ako ste – bilo da ste odrasla ili maloljetna osoba – dali svoj slobodni (bez pritiska ili prisile) i informirani (uz potpuno poznavanje činjenica) pristanak.

3. Izjava o raspolaganju pacijenta i zastupanje u slučaju nesposobnosti rasuđivanja

Možete sastaviti izjavu o raspolaganju pacijenta u kojoj ćete navesti za koje medicinske tretmane dajete svoj pristanak, a za koje ne i odrediti nekoga tko će vas zastupati u slučaju da izgubite sposobnost rasuđivanja. Ta osoba umjesto vas (tj. u skladu s vašim pretpostavljenim željama i interesima) može odlučiti o vašem liječenju ako vi više niste sposobni za to.

4. Slobodan izbor zdravstvenog radnika i/ili zdravstvene ustanove

Slobodan izbor zdravstvenog radnika i/ili zdravstvene ustanove u velikoj mjeri ovisi o modelu zdravstvenog osiguranja koji odaberete. Vaše osnovno osiguranje možda neće u potpunosti pokriti bolničko liječenje u privatnoj klinici ili izvan kantona. Stoga uvijek pažljivo pročitajte opće uvjete svog osnovnog i dopunskog osiguranja

U slučaju ambulantnog liječenja možete birati zdravstvenog radnika kojeg želite posjetiti, osim ako ste odabrali model osiguranja koji ograničava taj izbor (npr. model obiteljskog liječnika ili mreža skrbi).

Katalog i kvaliteta usluga koje pokriva obvezno osnovno osiguranje ostaju isti.

5. Mjere prisile

Svako liječenje protiv vaše volje ili unatoč vašem otporu smatra se mjerom prisile, bez obzira na to radi li se o mjeri ograničenja ili liječenju bez pristanka.

Morate biti u mogućnosti samostalno dati svoj pristanak za tretmane koji su vam predloženi; odnosno na temelju pouzdanih informacija i nakon pažljive procjene. Mjere moraju odgovarati vašim osobnim vrijednostima.

Načelno je svaka uporaba sile zabranjena. Međutim, u medicini postoje iznimne situacije u kojima je primjena mjera prisile neizbježna (npr. u psihijatrijskoj klinici), ali za takve slučajeve vrijede strogi, zakonski propisani uvjeti.

6. Čuvanje poslovne tajne u zdravstvenom sektoru

Imate pravo na povjerljivost svih vaših podataka. Zdravstveni radnici dužni su čuvati poslovnu tajnu, poznatu i kao liječnička tajna. Sve informacije koje im postanu dostupne tijekom obavljanja djelatnosti dužni su zadržati za sebe.

Ne smiju prosljeđivatinikakve podatke trećim osobama bez vašeg pristanka, osim iznimaka propisanih zakonom. Poslovna tajna vrijedi i u slučaju prenošenja informacija drugim zdravstvenim radnicima koji nisu uključeni u liječenje.

Svrha poslovne tajne jest zaštititi vašu privatnost i zaštititi stručnjake koji moraju šutjeti o stvarima koje su im povjerene.

7. Pravo na uvid u zdravstveni karton pacijenta

Imate pravo vidjeti svoj zdravstveni karton i zatražiti objašnjenje njegova sadržaja. Ovisno o kantonu, možete dobiti originalnu dokumentaciju kartona ili njezinu presliku i navedeno proslijediti zdravstvenom radniku po vlastitom izboru.

8. eHealth i elektronički zdravstveni karton pacijenta

Imate pravo na elektronički zdravstveni karton pacijenta (EPD). Putem njega možete sudjelovati u upravljanju svojim zdravstvenim podacima i digitalno pristupiti svojim medicinskim informacijama.

Vaš EPD prikuplja digitalne kopije najvažnijih podataka koje pohranjuju vaši pružatelji zdravstvenih usluga. Cilj je pojednostaviti razmjenu informacija između zdravstvenih radnika i zajedničko donošenje odluka. Jednako kao i vi, zdravstveni radnici koji vas liječe također mogu vidjeti te informacije u svakom trenutku. EPD je zaštićen i osiguran. U vašem je vlasništvu i slobodno možete odlučivati o tome tko mu može pristupiti.

9. Greške u liječenju

Imate pravo na odgovarajuću medicinsku skrb. U slučaju greške u liječenju imate pravo zatražiti objašnjenje od stručnjaka koji vas je liječio. Možete postaviti sva potrebna pitanja da biste razumjeli što se dogodilo. Također imate pravo tražiti drugo liječničko mišljenje i kontaktirati organizaciju za prava pacijenata za daljnju pomoć.

U medicini ne postoji nulti rizik; svaki medicinski tretman podrazumijeva rizik. Ako se nakon liječenja pojave komplikacije, to ne znači automatski da je zdravstveni radnik pogriješio i da se može smatrati odgovornim za to.

10. Pravo na pomoć i savjetovanje

Tijekom cjelokupnog boravka u zdravstvenoj ustanovi imate pravo na pomoć. Imate pravo na podršku svoje obitelji i na održavanje kontakta s onima oko vas. Osim toga, imate pravo sa sobom povesti pratnju koja nije član vaše obitelji, primjerice nekoga iz organizacije za pacijente.

Ako se liječite kod kuće, netko od vaših bližnjih može vas nadgledati i pružiti vam podršku i redovito vam pomagati u svakodnevnoj rutini.

11. Donacija organa i tkiva

Za života imate pravo odlučiti želite li donirati svoje organe za transplantaciju.

Najmanje do 2026. godine primjenjuje se takozvano rješenje pristanka, što znači sljedeće: organi i tkivo umrle osobe mogu se uzeti samo ako je ona odnosno njezina obitelj dala svoj pristanak za to. Očekuje se da će se od 2026. godine u Švicarskoj primjenjivati model proširenog rješenja prigovora, što znači sljedeće: darivateljem organa i tkiva načelno se smatra svaka osoba koja se za života nije izjasnila da ne želi darovati svoje organe. Ako se osoba za života nije izjasnila o darivanju organa, o tome odlučuje njezina obitelj uzimajući u obzir pretpostavljenu volju umrle osobe. Ako se osoba nije izjasnila o darivanju organa i nije moguće stupiti u kontakt s njezinom obitelji, uzimanje organa ili tkiva nije dopušteno.

Donacije organa, tkiva ili stanica su besplatne; zabranjeno je trgovanje njima.

12. Njega umirućih

Svi imamo pravo na dostojanstven i miran kraj života. U posljednjoj fazi života pacijenti bi trebali primati tretmane i skrb koji su smisleni s medicinske strane i prilagođeni željama i potrebama oboljelih. Njihov je cilj održati ili poboljšati kvalitetu života do samog kraja.

Osobe na kraju života imaju pravo na palijativnu skrb, između ostalog ublažavanje simptoma i boli, njegu i po želji odgovarajuću psihološku, socijalnu i duhovnu podršku. Osim toga, imaju pravo na pratnju kada posjećuju pružatelje zdravstvenih usluga.

13. Obveze pacijenata

Kao pacijent imate prava, ali i obveze, primjerice dužni ste poštovati upute vezane za ugovoreni tretman i informirati zdravstvene radnike kod kojih se liječite o važnim stvarima koje se odnose na vaše zdravlje. Pridržavanje ovih obveza značajno doprinosi kvaliteti vašeg liječenja.

Zahvaljujući vašem aktivnom sudjelovanju, koje se temelji na komunikaciji, međusobnom povjerenju i poštovanju, zdravstveni i socijalni radnici mogu vam ponuditi tretman koji najbolje odgovara vašim vrijednostima i željama.

Želite li dodatne informacije, jesu li vam potrebni pomoć ili savjet?

Zatražite našu detaljnu brošuru « Pregled prava pacijenata » ili se obratite zavodu za zdravstvo svogkantona:

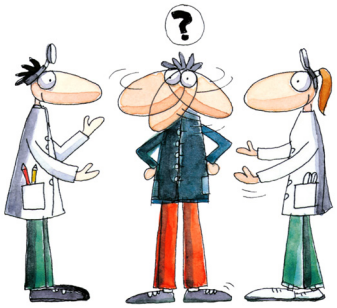

Mjera kantona Bern, Fribourg, Ženeva, Jura, Neuchâtel, Ticino, Vaud i Valais.